

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinstvo je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo »via Zenta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Delovanje državnega zbora.

Kakor čujemo, ne bode državni zbor več imel sej do kesne jeseni, morda do polovice meseca novembra. A zadnje njegovo zasedanje je bilo tolike važnosti, da smatramo za potrebno, da svojim čitateljem podamo malo sliko njegovega delovanja v zadnji sesiji, ki je trajala od 5. decembra lanskega leta do 8. t. m., torej 5 mesecev in 4 dni. — Ta doba gotovo ni dolga; a pri vsem tem je konstatirano, da je državni zbor več delal in koristnih postav sklenol, nego se je pod ustavovenci storilo in sklenolo v par letih. Vidi se iz tega, da ne le vlada, temuč tudi sedanja večina drž. zbora z vsem požrtovovanjem in z vso pridnostjo zasleduje le en cilj, eno svrhu: regeneracijo Avstrije na podlagi pravice in enakopravnosti. — Da je imela večina na tem potu pravice veliko trnja, to je našim čitateljem še v predobrem spominu; a pomisliti je, da pot do pravice je navadno trnjeva in da navadno ljudje, kateri iščejo pravice, imajo posla z mnogimi nasprotniki, katerih osobne koristi ne prenašajo pravične razdelitve bremen in pravic.

Zadnja sesija drž. zbora pa je bila tudi zato največje važnosti, ker po navadno strastnem naporu velikomanske centralistične manjšine, postale so vse razne frakcije (oddelki) federalistične večine bolj zjemne ter se vedno bolj podvrgele tako potrebnej disciplini. — Jako nas veseli, da je prijateljska vez mej Poljaki, katerih vedenje je bilo vsem prijateljem Avstrije najbolj pri sreči, predobro znajoč, da jih velikomanci love z občanji popolne samostalnosti, da je vez mej njimi in Čehi postala v zadnjem zasedanju še tesnejša. — Tudi nas veseli, da so nemški zavezniki federalistov po sprejetju šolske novele dosegli, kar so želeli in kar jih le še bolj veže na avstrijske Slovane. Posebno pa nas veseli, da je sedanja večina praktično pokazala, da more biti večina tudi brez pomoči takozvanih Coroninijevcev, katerih težnja je bila očividno ta, da postanejo jeziček na tehtnici (Das Zünglein an der Wage, kakor pravi Nemeč) in da se jim posreči dobiti v roke vladne vajeti, kar pa ne bi bila prav nobena sreča za Avstrijo, še manj pa za Slovane in najmanj za Primorske Slovence in Hrvate. — Tudi to nas veseli, da so tržaški poslanci, mej njimi v prvi vrsti pl. Bidischini, na Dunaju zvedeli, da drž. zbor ni tržaški magistrat in da je treba skrbeti tudi za celokupnost, ako se hoče kaj dobrega doseči za svojo ožjo domovino. Pri tej priliki naj omenimo, da so si omenjeni poslanci tudi doma jako slabo postljali, kajti malo Tržačanov odobrava »Mojzesov« protest proti šolski noveli, katerega je uže omenjeni gospod B., najbrže sine ira et studio in sine cognitione causae predal drž. zboru. Naj čitajo ti poslanci le lokalne liste, razen »L'Indipendente«, kateri pa vendar ne more biti temu plemstvu v mišiji

dlaki evangelije, in prepričajo se, da je javno mnenje tržaško popolnoma nasprotno »Mojzesovemu« obsolutizmu in da v Trstu vse godrnja zoper to, da je v Trstu skoraj več učiteljev židov, nego kristjanov, ter komaj čaka, da stopi v veljavo §. 48 šolske novele. — Veseli nas, da je Coroninijev klub se svojim nasprotovanjem šolske novele pokazal roge, a s tem dokazal, da se njega udje malo ali nič ne brigajo za koristi in želje svojih volilcev.

Hudi, viharisoli bili naskoki levičarjev na vlado; sprožili so Kaminskijevo afero in hoteli z obrekovanjem vlade in parlamentarne večine uplirati na najvišje kroge, da bi se zopet čez noč zgodilo, kar se je zgodilo s Hohenwartom; sprožili so še mnogo drugih manjših, ostudnih intrig, da bi dosegli svoj namen, šli so delat škandale na ulice, da bi strašili s pobuno, in ker tam tudi ni šlo, prenesli so škandal v zbornico samo, kder so vpotrebljali moč najfinjša dialektike, da bi kaj zmešali, iskali so potem izdajice mej nasprotniki, s kratka: vpotrebljali so vsa dopuščena in mej poštenimi ljudmi nedopuščena sredstva — vse v namen, da si zopet pridobijo trinoštvo nad uboge narode avstrijske, posebno pa nad Slovane. — A kaj so dosegli? Baš nasprotno od tega, kar so namerjavali; parlamenta večino so še bolj konsolidirali, kar pa je še več: presvittla krona sama je s hitrim potrjenjem šolske novele dala največjo zaupnico sedanjemu vladi in s tem pokazala, da se tudi popolnoma ujema z državnozbornsko večino; a konečno je še krona na posebno slovesen način obsodila postopanje velikomancev.

Vidi se iz tega, da je bilo zadnje zasedanje drž. zbora za federalistično večino polno česti in da je vsled tega skoraj gotovo pravica trajno zmagala v Avstriji. — Mirno vestjo morejo torej naši poslanci iti na parlamentarne počitnice in reči morejo vsemu svetu: »Storili smo svojo dolžnost!« — Dosedaj smo govorili v obče o pridobitvah na političnem polju.

A ozreti se nam je tudi na materialno delovanje drž. zbora.

Pred vsem so zaporedoma in hitro sklenoli novo obrtniško postavo, katera ima pomoči našim malim obrtnikom v zdatnej meri ter jih varovati pred veliko obrtnijo in velikim kapitalom. Kakor smo uže pisali o svojem času, je ta postavba velike važnosti v narodno gospodarskem pogledu in je prvi zid proti širjenju nevarnih načel prekucujočega socializma. — Omeniti nam je, da sta se Burgstaller in Vucetich tudi v tej zadevi pokazala nasprotna malim obrtnikom in delalcem. Potem je zbornica sprejela zakona glede izjemnih sodnij na Dalmatinskem in glede olajšav pri grajenju lokalnih železnic. Sprejel se je zakon zastran preduregačenja volilnega reda v državni zbor v galiških kmetskih občinah.

Dovršil je zbor zakon o rabi mladih delalcev in

žensk. o trajanju vsakdanjega dela in praznovanju nedelj pri rudarstvu, kar je bila najnujnejša potreba glede humanitete in morale delalcev. Sprejela je zbornica tudi postavbo zaradi povišanja kredita za arelsko železnico, sklenola je zbornica potem tudi zakon o podpori in posojilu deželam Tirole in Koroško, kateri ste vsled elementarnih neviht lanske jesen imeli škode na milijone. — Sprejela je zbornica tudi zakon o naboru novincev za leto 1883. To vse je izdelala zbornica v 20 dneh do božičnih praznikov.

Ko se je zbornica po 20 dnevnem pretrganju zopet odprla, bile so najprej daljše debate glede predlogov velikomancev, posebno glede Chlumetzkyjevega predloga o zboljšanju socialnih razmer in drugih; sprejel se je potem zakon ob izreku smrti. Razpravljal je potem zbor Kaminskijevo afero, v kateri se je pokazalo, da so se na ene strani prenašali, na druge pa prehitro triumfirali, — a vlada je njej namenjeno zausnico dobro odvrnila. Sklenola se je nova postavba proti takim, ki svoje premoženje odtegujejo eksekutivnemu rubežu, potem postavba zaradi zlaganja zemljišč in glede tujih enklav v gozdih, o katerih vseh postavah smo v svojem listu govorili obširneje. Posebno imenitna je bila letošnja debata o proračunu, v kateri so nastopili mojsterski govorniki na desnici in levico tako pobijali, da je zadnja po tej vojni do dobrega krvavela. Govorniki, kakor so bili Hausner, Klun, Pflügl, Tonkli, Vitežič in finančni minister sam, razkrili so jako dobro nepatriotične nagibe levice; a vlada sama je mogla prvokrat ponášati se s tem, da se letošnji primanjkljaj pokrije iz ostankov v državnih denarnicah. — O vsej tej jako važnej debati smo mi poročali kolikor mogoče natančno. Ko je bila postavba o proračunu sklenena, šli se zopet poslanci na velikonočne praznike; a 5. aprila so se zopet začele seje. — Sprejela se je najprej postavba o začasnem odpuščenju dohodninskega in obrtnega davka za vožnjo po morju v domačji državi izdelanih parnikov, sčim se hoče povzdigniti domače mornarstvo. Sklenola je zbornica potem važno postavbo o zgrajenju česko-moravske transverzalne železnice. Za tem se je začela ona imenitna razprava, boljše rečeno vojna o šolski noveli, o kateri smo uže natančno poročali, in v kateri so se zopet pokazali na desnici mojsterski govorniki, mej njimi posebno Lienbacher, ki je pokazal, da je nenavadno nadarjen in izkušen državnik. Proti koncu aprila se je sprejela pogodba z Italijo glede pravice ubogih in dovolil se je dodatni kredit za ministerstvo deželne brambe. Važno je tudi to, da je zbornica po svojem obrtnem odseku zadnje dni aprila zaslišala celó več delalcev glede nedeljskega počitka in pa glede dopuščenja žensk in otrok za delanje v fabrikah. — To je pameten in demokratičen čin, do katerega bi se ne bili nikoli pospeli gospodje liberalci na levici. — V zadnjih sejah se je spre-

Podlistek. Rudin.

(Spisal J. Turgenjev, preložil M. Málóvrh.)

VI.

(Dalje.)

»Jaz ničesar ne želim... ali ne, nekaj si želim: namreč to, da bi me ne smatrali za kovarnega lokavega človeka, da me vpoznaš. Nadejam se, da ne boš dete sumnilo o mojej odkritosti... Želim, Sergej Pavlič, da se ločiva kot prijatelja... da mi postarej navadi sežete v roko...«

I Rudin pristopi k Volincevu.

»Oprostite mi, gospod!« vslikne Volincev stopivši nekoliko korakov nazaj; »Vaše namere cenim in priznavam, da so lepe, recimo da so vzvišene, toda mi prosti ljudje ne moremo slediti dušnemu vzletu tacihi umov, kakoršen je Vaš... Kar se Vam vidi, da je jasno, to je nam tamno... kar smatrate vi priprostim, to je nam zapleteno... Oprostite mi, da Vas ne morem ceniti za svojega prijatelja niti Vam v roko seči... To je morebiti gola sitnost, toda i jaz sem sitnež.«

Rudin vzame klobuk z okna.

»Sergej Pavlič!« reče žalostno, »z Bogom; jaz sem se prevaril v svojej nadi. Prihod moj je res neobičen; toda mislil sem, da vi... (tu mahne Volincev nestrpljivo z roko)... Oprostite mi, o tem nečem govoriti. Ako vse premislim, vidim, da Vam drugače postopati ni moči. Z Bogom, in moram Vas vsaj še enkrat zagotoviti o čistosti svojih namer... o izpremembi Vašej sem preverjen...«

»To je vendar preveč!« vslikne Volincev, tresoč se od jeze; »Vašega zaupanja jaz nikdar iskal nisem, kako se morete potem od mene nekake izpremembe nadejati? Zato nemate nobene pravice!«

Rudin je hotel še nekaj reči, ali se premislil, prikloni ter odide, a Volincev pade na divan in obrne lice k zidu.

»Smem-li k tebi?« začuje se pri vratih glas Aleksandre Pavlovne.

Volincev ni koj odgovoril.

»Ne, taša,« reče naposled čudnim glasom: »burja še besni.«

Polu ure pozneje se je oglasila zopet Aleksandra Pavlovna.

»Mihajlo Mihajlič je prišel,« reče mu pred vrati stojé; »ali ga hočeš videti?«

»Hočem, pošlji ga sem.«

Ležnjev vstopi.

»Kaj pa je, si-li bolan?« vpraša Ležnjev in sede na stol poleg divana.

Volincev se vzdigne, podpre se na laketi in gleda dolgo, dolgo svojemu prijatelju v lice, potem mu pa pove ves razgovor z Rudinom od besede do besede. Do zdaj še ni bil Ležnjev nikdar omenil svojih čuvstev do Natalije, ako je tudi vedel, da mu niso tajni.

»Brate, ti si mi mnogo čudnega povedal,« izpregovori naposled Ležnjev. »Mnogo časa sem pričakoval od njega, toda to... No v tej aféri je on čisto stari Rudin.«

»Glej,« povzame zopet Volincev, »kakšna drzovitost je to! Malo da ga nisem skozi okno vrgel. Hvalisati se, ka-li, prišel se je k meni; ali se mari boji? S kakšnim obrazom, s kakšnim poštenjem more stopiti pred človeka...«

Volincev se prime za glavo in utihne.

»Ne, brate, tako zopet ni,« odgovori mirno Ležnjev. »Ti mi ne bodeš verjel, ali Rudin je storil to z najdišejšo namero. Res... To je i plemenito i odkritostno; no tu ima ob jednem i priliko govoriti in samega sebe predstavljati in svojo zgovornost izkazati, a take prilike ne zamudi Rudin... Jezik njegov je tudi sovrag njegov... ali zate je uže tudi sluga njegov.«

»S kako svečanostjo je prišel in govoril; ti si tega ni misliti ne moreš!«

»To se ve da, brez tega on biti ne more. On si obleče in zakopči surko, kakor da izvršuje kakšno sveto dolžnost. Jaz bi ga poslal na kakov nenaseljeni otok in od kod gledal, kaj bode počenjal. Usta ima vedno polna o svobodi.«

»Reci mi, brate,« povzame zopet Volincev, »je li to filozofija, kali?«

»Kako bi ti odgovoril? z ene strani je to res filozofija, z druge strani pa zopet ni. Vsake ludosti ni za filozofijo proglasiti.«

Volincev pogleda na njega.

»A ni li on morda legal, kaj misliš?«

»Ne, sinče, on ni legal. — Toda veš kaj? Dosti sva o tem govorila. Zapaliva lulo in pokličiva Aleksandra Pavlovno... kraj nje je laglje govoriti in laglje molčati. Pripravi nama čaja.«

»Kakor hočeš,« odgovori Volincev in pokliče svojo sestro.

Aleksandra Pavlovna vstopi, Volincev jo prime za roko in jo jej gorko poljubi.

(Dalje prihodnjič.)

jela še postava o luknej pristojbini v lukah avstrijskega Primorja, vlad česar je Trstu in sploh pomorstvu nastala velika korist; sklenola se je potem nova postava za deželno brambo, katere obsežek smo uže tudi razjasnili svojim čitateljem; sprejela se je tudi začasna trgovinska pogodba s Francosko; sprejela se je potem postava zaradi predrugačbe splošnega zakona za zemljiške knjige v blizo takem zmislu, kakor je to nek rodoljub nasvetoval v našem listu. — V predzadnji seji je bila sprejeta postava za grajenje železnice Hrpeje-Trst, o katereji smo tudi uže natančno poročali, potem je sprejel zbor postavo zaradi začasnega ustavljenja porotnih sodnij v Dalmaciji in v zadnji seji je bila sprejeta tudi sprememba sodnijskega reda za Istro in Dalmacijo v zmislu, da se morata tam rabiti v uradih hrvatski in italijanski jezik kot enakopravna deželna jezika.

Državni zbor je letos sklenol še nekoliko drugih manj važnih stvari in sploh svojo delatnost širil na vse stroke državnega življenja. Kakor uže rečeno, mnogo so storili poslanci v 5. mesecih, hvaležni smo jim za to; a v spomin jim kličemo, da jih čaka na jesen še važnejša dela prav dosti in nadejamo se, da se bodo v prihodnjem zasedanju potezali posebno za to, da se vsaj uže na Primorskem v resnici, a ne le na papirju, uvede slovenski, oziroma hrvatski jezik v šole in urade, ker to je prvi pogoj našega obstanka in napredka.

Mi dobro vemo, da vse ne gre na enkrat; ampak zaupanje v naše poslance daje nam pogum in potrpežljivost, da z najboljšo nado pričakujemo tudi te važne spremembe in sploh večje podpore slovenskega elementa na južni meji Avstrije in tok ljube težavam, katere bi vtegnola delati tukaj v prvi vrsti neka starejša burokracija.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Gospodarska zbornica je imela 16. t. m. sejo. Grof Thun je stavil predlog, naj se začasno predrugači zakon o doneskih za davek verskega zaloge in se je ta predlog sprejel ter pride v obravnavo v prvi prihodnji seji.

Zakona zastran luknej pristojbin in češko-moravske poprečne železnice sta bila sprejeta v prvem in drugem čitanju, sprejel se je tudi zakon zastran podaljšanja trgovinskega dogovora s Francosko. Pri obravnavi o razvidnosti katastra za zemljiški davek je grof Leo Thun obžaloval, da udje gospodarske zbornice ne obračajo dovolj pazljivosti vsem predlogom in izrekel željo, da se temu odpomre. Govornik je razodel tudi pomislke zoper paragraf, ki nalaga naznanilo dolžnost posestnikom.

Finančni minister je odgovoril, da predloga namerjava olajšave za prebivalstvo in poudarjal, da se zakoni v odsekih temeljito pretresujejo in da se vlada vedno prizadeva, državnemu zboru določiti dosti časa za pretresovanje.

Belcredi se spotika ob tem, da je vlada ustanovila 370 uradniških mest za razvidnost katastra zemljiškega davka.

Ministerski svetovalec Mayer je zagovarjal predloge.

Včeraj je zbornica izvolila poslance v delegacijo. Finančni minister Dunajevski je ostro ukazal, da binkoštna praznika morajo biti zaprti vsi uradi finančnega ministerstva i da se ne sme noben uradnik vanje pustiti.

Na Dunaji je zdaj zbranih več deželnih namestnikov, ki so bili poklicani zaradi zadev deželnih zborov.

Dunajski državni pravdnik je ukazal, naj se preiskava o Kaminshijevem zadevi ustavi, ker se ni našlo nič tacega, da bi se mogel kedo dolžiti, da je hotel katerega uradnika podkupiti. — To je zopet udarec levičarjem, ki so o tej stvari tak hrup gnali; sami pa so takrat ko so bili na krmilu, milijone podelili državi z umazanimi opravki; ali: duo cum faciunt idem, non est idem.

«Narodni Listy» poročajo, da se patent, s katerim se razpusti češki deželni zbor, razglaši mej 20. in 22. t. m. — Govorilo se je mnogo, da češki deželni namestnik, baron Kraus odstopi, ker ni zadovoljen z razpuščanjem češkega deželnega zbora, da pa vsled Najvišje želje ostane in bo vodil nove volitve. — Poročajo tudi, da je načelnika namestnik v državnem zbor, knez Lobkovic naznačen za prihodnjega deželnega maršala (deželnega glavarja) in da se njegovo imenovanje k malu zgodi.

V Budapeštu se je 500 pekovski pomočnikov delu odtegnolo, ter so sklenoli, da se dela ne poprimejo, dokler jim pekovski mojstri ne izpolnijo izrečenih zahtevanj.

Vnanje dežele.

Črnogorski knez je 14. t. m. zvečer na potu v Moskvo dospel na Dunaj ter se mu je odkazalo stanovanje na cesarskem dvoru. Sprejel ga je cesar sam. Drugi dan dopoldne so ga obiskali na Dunaji bivajoči udje cesarjeve obitelji. Tudi prestolni nastopnik Rudolf ga je iz Laksenburga prišel obiskat. Popoldne je sprejela kneza cesarica in potem je bil povabljen se svojim spremstvom k cesarski mizi. Danes dopoldne pa je odpotoval na Rusko.

V Moskvi se je 15. t. m. razglasilo imenovanje obrednikov pri kronanji; imenovani so knezi Kurakin, Davidov, Talkvist in Dolgorukov.

Italijanskega kralja poslanec Nigra je dospel 14. t. m. v Peterburg, od kodar se napoti h kronanju v Moskvo.

V italijanskem državnem zboru se še vedno pričajo o Irredenti. Depretis je govoril o Ragosi, da ga odpravi čez mejo, ako sam ne pojde; zdaj je težje vzdržavati notranji mir, nego poprej, upa vendar, da ne bo treba posebnega zakona zoper zlo-

rabo pravice zborevanja in društev. On pravi, naj se za socialno in upravno zboljšanje tudi nasprotniki prizadevajo. — Mancini je dokazoval, da ni on, ni drugi ministri niso zatajili svobodnih načel; ker je revolucionarne dobe konec, zato se agitacije zoper novo uredbo ne morejo trpeti. Postopanje vlade je v popolnem soglasju s italijanskimi zakoni. Zunanje države niso nikoli pritiskale na notranjo politiko. Desnica naj javno izreče, da odobrava postopanje vlade. Italijanskemu ljudstvu priporoča Mancini, naj se ne da zapeljati sentimentalizmu, ki narodnim interesom ni ugoden.

Italijanska vlada je zaukazala, da mora Ragosa, Oberdankov pajdaš, zapustiti italijansko zemljo ter izžene še nekatere druge rovarje iz kraljestva. Ogleda se tudi mej tržaškimi beguni in v prihodnje ne bo več dopuščala, da bi v Rimu in drugod bilo pribelžališče onim plašljivcem, ki begajo v kraljestvo iz avstrijskega Primorja, da se odtezaajo vojaštvu, pri vsem tem pa še bahajo, da so politični mučeniki.

Pariški državni zbor je 15. t. m. dovolil vladi kredit za ekspedicijo v Tongking z 358 glasovi proti 50. Minister zunanjih zadev je izjavil, da se ni bati, da bi se kaka druga država v to zadevo mešala.

Francoskeji proti občni polom. Vlada je v poslednjih letih neizmerno denarja izdala za vojaštvo in ker je poleg tega najboljše delalce vtaknola v vojaško suknjo, zato je deželi ves sok izsesala. Vsled tega raste primanjkljaj od leta do leta in raste državni dolg. Ljudstva se je zaradi tega polastilo veliko nezaupanje ne le do državnih zavodov, temuč tudi do zasebnih; ker ima pa ljudstvo na Francoskem v bankah in hranilnicah toliko prisluženega denarja, da skoraj v nobenec druge deželi ne toliko in vsled tega nezaupanja denar iz njih jemlje, tresejo se vse banke in drugi denarni zavodi ter se je bati občnega poloma.

Pariški časnik «Figaro» razglaša Lasepsovo izjavo, da svedska družba napravi drug prekop, ker je občevanju potreben, kar je on vedno poudarjal.

Časnik «Gaulois» trdi, da bodo delničarji svedskega prekopa v glavnem zboru sami predlagali, naj se napravi drug prekop, i naj francoska družba to stvar sproži. Troški ne bi presegali 125 milijonov frankov. En prekop bi bil za vožnje iz Sredozemskega v Rudeče morje, drugi pa za vožnje iz Rudečega v Sredozemsko morje.

Na Angleškem vsak dan zapirajo ljudi, sumljive umorov. 16. t. m. so zaprli v Ballini, grofiji Majo, šest oseb, ki se dolže, da so se vdeležile zarote v letu 1882 zoper življenje zemljiških posestnikov.

Poročna sodba v Dublinu, ki je več ljudi k smrti, ali v večletno ječo zaradi umorov obsodila, končala se je 17. t. m.

Mej Kilenskim in Peruvanskem se je po dolgih vojnah podpisala mirovna pogodba. Po tej pogodbi odstopi Peruvansko kilensko državi za deset let Taeno in Arik. Ljudsko glasovanje pa potem razsodi, katere državi naj pripadejo dežele.

Dopisi.

Iz Sežane, 17. maja 1883.

Mej domačimi rečmi Vašega cenjenega lista se čita pogostoma o razsajanju po mestu, o klanju in tepežu; naj bode dovoljeno i meni nekaj enacega zabiležiti iz naše metropole.

12. t. m. je bil sejem, na kateri, kakor znano, pohaja mnogo različnega ljudstva in živine. Mej tolikim številom raznih stvari božjih se zmerom nahaja kak nemirnež, kričar — ki je nemiren ali kriči iz dobre ali pa slabe volje. Prav istega popoldne so upili in kričali nekateri — ne okoličanski mladeniči — po Sežanskem sejmu. Bilo jih je devet takih posebnih iz bližnjih Trebič. Ti so se zaleteli proti večeru v neko gostilnico, ter tam poklicali vina in pri istem upili, kričali in razsajali, da so se mirni ljudje razgledavali; vsak si je mislil še stepo se. A stepli se niso, ampak v svoji lepi slogi so pričeli proklinjati tako nesramno, da je bilo človeka strah in groza, to se ve, po italijansko — Slovenec ne zna tako ostudno proklinjati *) — in slednjič še z steklenicami in kozarci razbijati po mizi, da so izvabili domača policaja in dva žandarja, ki so jih merili. Krčmarju niso hoteli plačati in ti suroveži v pravem pomenu besede so se vedli tako samosvestno, kakor pravi bašibozuki, da se huje, vsaj zagotavljalo se mi je, da v nemirnej in ne civiliziranej Turčiji se kaj enacega ne prigodi.

Po pritisku uže nestrplivega žandarja plačati so morali ter se spravili iz gostilne in sramotno spremeljani so morali zapustiti Sežano.

Trebenški mladiči si ne delajo nikake česti s takim vedenjem. Kaj si pač more pameten človek misliti o zverinah — da so vzrastli mej divjaki in razuzdanci, ne pa da bivajo blizo mesta, kder si lahko prisvoje lepega pravstvenega vedenja. *) Da bi bilo skoraj konec takemu pohujšljivemu vedenju in proklinjanju takšnih surovežev!

S tem si je pa vendar Sežana pridobila nekaj. — Naznani se namreč vsem gospodarjem menažerij, da se na sežanskem sejmu dobodo trebenjske nestrpljive, neukrotljive in strašne zverine nove vrste, do sedaj še nepoznane, morda se kak dobro oboroženi gospodar najde, ki spravi take zverine ter jih odvede kam, da se ukroté. Gospod urednik, drugič naznanilo.

Iz Berkinov v materijskeji župniji 16. maja. Uže več spomladi ni nam bilo tako ugodno vreme, kakor letos. Sadno drevje je skoraj vse v cvetji, češnje, češplje, tudi nekoliko jablan in hrušk uže cvete. Lansko

*) To je vse, kar imajo nekateri okoličani od italijanske kulture, katero jim vsiljuje tržaški Mojzesi.

**) Od koga, morda od tržaških bogokletcev? Gospodine, prav to mesto je pokvarilo mnogo poštenih slovenskih; a naš magistrat se briga le za lahonske muhe, ne pa za omiko okolice. Marsikaj bi še rekli; a za zdaj še molčimo.

Ured.

leto nam je mraz skoraj vse cvetje posmodil. Bog dal, da bi letošnje leto nam bilo boljše, da bi se naš kmet otel iz nadlog. Cepilo in posadilo se je sadja letošnje spomlad več, nego druga leta. Naš Brkin se zelo premalo ozira po svetu, kaj in kako se ravna drugod z sadnim drevjem, kako izvrstno in žlahno sadje imajo v družih krajih. Res da so v Brkinah sami hrib-i, pa vendar se v dobrih letinah sadja mnogo pridela, raste tukaj divjak v vsakej grapiči po višinah in dolinah. Nekateri so še precej pridni ali nemarnežev je največ, ker se ne brigajo za divjake, rekoč: Kaj bomo to cepil, ker nič ne rodi, kadar pa vidijo, da drugim rodé, praskajo se za ušesi: Zakaj nisem cepil tega in onega. V Brkinah bi se moglo pridelati mnogo žlahnega sadja, ako bi bila pridnost in briga večja, a mi Brkini smo prepočasni, in vendar smo tako rekoč na vratih trga za sadje, česti in hvale je vredno naše slavno občinsko glavarstvo v Materiji, ker je letos prosilo slavno kmetiško šolo v Gorici, da so nam od tam poslali žlahnih jabelčnih, bruskovih mladik cepov, kakor tudi drevesc, ki so se pridnim sadjarjem razdelili v več vaseh. Veseli nas tudi to, da je slavni odbor «Edinosti» zbral vas Brezovico za javni občni zbor, ker tukaj se bo govorilo i ljudem priporočalo to, kar je tukaj našemu ubornemu kmetu najbolj potreba. Veseli nas tudi to, da se je Brezovska kmečka čitalnica otvorila, to kaže, da napredujemo, če tudi počasi. Če buče yetrovi, vendar se taja mrzli led in Bog dal, da se počasi pomirimo, da se ne bomo pravdali po časopisih, ampak si podajali roke in delali z uma svetlim mečem. Želeti bi bilo, da nas naša kmečka čitalnica vzbudi, da bi ona nam podajala v roke gospodarske knjige, da se kmet kaj koristnega nauči. Prav dobro bi nam storili rodoljubi, ako nam bi kako tako knjigo v dar poslali.

Brkinski Slovenec.

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je podaril cestnemu odboru Ajdovskemu 300 gld. za predelanje ceste Kasovlje-Rihenberg-Komen.

Imenovanja. C. k. sodnik g. Matej Trnovce je na lastno prošnjo premeščen iz Vodnjana v Sečano. Tominski c. k. sodnik, Pavel Unterkircher, je postal tajnik višje sodnje v Trstu, pristav v Korminu, Jožef Dilena, postal je sodnik v Krku in c. k. pristav v Trzinu, Franc Ličen, postal je sodnik pri tamošnji sodnji. — Za vodjo idriškega rudnika je imenovan višji rudniški svetovalec v Příbramu, gosp. Novak.

Tržaške novosti. Pobirki iz tržaških časnikov. «Cittadino» je pisal pred nekaterimi dnevi, da šolska postava vendar ni tak vrag, kakor ga malajo židje in da se izvrši, naj pa bode zadovoljn ali ne, gospod «Mojzes»; potrjuje, da je res ljudska šola v Trstu preveč v rokah židov in da je bilo ravnanje g. Mojzesa vendar nekam preveč nesramno. No, kedaj smo mi uže to pisali. Veseli nas, da se je začela vedno bolj javiti občna nevolja proti «Mojzesu», ki je nam Slovincem vsekaj največ ran. — «L'Indipendente» pa je prinesel te dni članek o panslavizmu, v katerem ga primerja skoraj hidri, katero ne bo mogoče zatreti, ker kolikor glav jej denes odsečeš, toliko jih jej zopet vzraste; naslanja se na to, pravi, da je gotova zveza balkanskih držav v namen, da se Avstriji zabrani pot v Solun in Turek popolnoma zapodi iz Evrope. «L'Indipendente» bi bil moral tudi reči, da ima Avstrija moč omejiti panslavizem, a ta moč obstaja v tem, da zadovolji in podpira svoje Slovence, avstrijski slavizem pa tirja: strani z italijansko propagando v Primorskih deželah, in strani z nadvladstvom Velikonemcev. «Triester Zeitung» piše, da letos ni bilo toliko obiskovalcev v postojnskeji jami, kakor poprejšnja leta, da je Dunajčanov došlo le 200 in pripisuje to pojemanje obiskovanja jame neprijetnim socialnim razmeram na Kranjskem, kar dokazuje tudi to, da so se začeli penzionisti izseljevati iz Ljubljane. Potem pa pravi, da so tudi postojnski gostilničarji predragi. — Prašamo «Triesterco»: Ali se ni morda bati, da Dunajčani ne bodo več hoteli niti blaga pošiljati ubogim Kranjcem? In kaj pa še le potem, ko bi se tudi Dežman, Schrei, Schaffer itd. izselili iz Ljubljane? Ubogi kranjski «fulki»!

Odlikovanje. Cesar je imenoval vitezom Dr. Antona Volpija pl. Cesanenfeld, zmernega in kolikor toliko tudi Slovincem pravičnega Italijana.

Na pokopališču. Po Trstu gre od ust do ust ta-le dogodka: — Grobarji so te dni prekopavali one grobe, ki imajo uže 10 let; kar naglo zadenejo na rakev, ki je bila še popolnoma čela in je niso mogli razbiti. — Gredo po vrvi, da jo vzdignejo, a komaj začnejo vzdigovati, ko se vzdigne iz jame gospod, ves črno oblečen in štrleč v grobarje ter z desno roko kazoč, naj mirujejo; prestrašeni grobarji se privikar neso za to menili, mislili so, da deluje fantazija, zopet poskusijo vzdignoti rakev, a prikazen se ponavlja. Strah preleti vse in beže. — Povedali so nekda vse duhovniku, kateri je tudi došel o polnoči in čital črno mašo, a kadar je imel strežnik odgovorjati «Amen», vsakokrat je zanj odgovoril nek zadubli glas, kakor bi donel izpod zemlje. Ko je maša nehala, šli so zopet grobarji na delo in zdaj so mogli vzdignoti rakev, razbijejo jo in notri najdejo truplo gospoda še prav dobro ohranjeno. — Ljudje pa zdaj hodijo v procesijah na pokopališče, da si ogledajo ono rakev. Tako ljudstvo; a vsak naj si stvar tolmači, kakor mu vest in pamet kaže.

Wagnerjeva tetralogija. — se je vendar začela včeraj zvečer v Politeami po dolgih in težavnih razpravah. — Gledišče je bilo prenapolnjeno, muzika in petje so je v obče dopadalo. — Zanimivo je, da so družbi, ki je bila uže pred 8 dnevi na potu v Trst, v Milanu zaplenili vlak, ker vodja Neuman ni spolnil neke pogodbe v Milanu.

Nadvojvoda Rainer je prišel danes iz Ljubljane sem, da pregleda tuk. bataljon brambovcev in se od tukaj odpelje v Dalmacijo.

Nalega magistrata pobožnost in ljubezen do okoličanov ilustrira tudi ta le dogodka. — Prebivalci Sv. Križa so prosili cesarja, naj jim kaj vsakari za obnovo cerkve Sv. Roka in Sv. Baštjana. Prošnja je prišla, kakor navadno, zaradi poročila na tuk. namestništvo in to jo je zopet poslalo magistratu, a ta je lakonično odgovoril, da on ni poklican k takim stroškom in da ne da nič v ta namen. Da bi bil uže odgovoril, da ne more dati, a da priporoča prošnjo, naj bi uže bilo; a tak odgovor kaže prejasno osornost in nasprotje okolici in nje verskim čutom; če tu ni tudi nekaj »irredentizma« vmes, o tem naj sodijo naši bralci. — Okoličani, prosite za italijanskega pridigarja, pa vam magistrat da tudi več tisoč forintov. Potem pa volite Mavronerje, Cesare itd.

Razstava cvetic. Gospod Maron napravi tudi letos, kakor vsako leto, razstavo cvetic v svojem vrtu via Commerciale, campagna barona Ralli št. 93. Dohodki te razstave so namenjeni dobrotelnim namenom. Če bo vreme ugodno, odpre se ta razstava uže prihodnji teden.

Shod v Brezovici pod milim nebom postal je tabor, katerega je tudi uže dovolila vlada. — O zboljšanju gospodarskih razmer v Istri bodo govorili: vodja vinarske šole v Slapu, g. R. Dolenc, potem g. profesor J. Kristan in g. R. Zupančič, c. k. poštar v Materiji. Torej govornikov dosti in dobrih!

Spomin na tržaško razstavo. Mestno starešinstvo je izvrševalnemu odboru tržaške razstave ukazalo, da mora v osmih dneh podreti čardo in akvarij.

Angleško vojno brodovje v sredozemskem morju obišče te le avstrijske lake: Kotor 25. t. m., Dubrovnik 27. t. m., Splet 1. junija, Zadar 3., Lošin 6., Pulj 7., Reko 10. in Trst 14. junija. Tukaj ostane najbrže več dni, tudi nad teden dni.

Izpred sodnije. Nekega J. Tomasi, rodoma Benečana, obsodila je sodnija na 6 mesecev teške ječe in potem na izgnanje iz avstrijskih dežel, ker je tisti dan, ko so obesili Onerdanka, javno zabavljaj zoper našega cesarja. — Kakor smo poročali o svojem času, unel se je 4. marca prepri v nekeje gostilni na Veduti Romani mej Slovenci in Italijani, vsled česar je 18 letni fakin Oswald Pascutto iz Vivaro na Italijanskem na cesti pred gostilno zadržal slovenskemu peku Jožefu Pertot-u nož v prsa in ga nevarno ranil. Predvčerajšnjem je sodnija tega vročega Italijana, ki ne bi imel pravice tukaj govoriti o narodnostnem praskanju, obsodila na 4 mesece teške ječe. — Obsodila je sodnija tudi 27 letnega Jurja Kustrina in 24 letnega Karola Dorati-ja, oba rojena v Trstu in zdaj mestna dacarja v Bazovici, prvega na 18, drugega na 8 mesecev teške, poostrene ječe, ker sta v nekeje bazoviške krčmi grdo in slabo govorila o cesarju in cesarske rodbini. Ali take može ima naš mili magistrat v svojej službi?

Porotne sodnije se začne v Trstu dné 28. t. m. in so dozdaj znane te le obravnave: 28. t. m. proti Vincenciju Gosetti zaradi žaljenja česti; 29. t. m. proti Mihaelu Susteršič-u zaradi ropá, 30. t. m. proti Mariji Koller zaradi sleparije.

Policijsko. V hotelu »Tigor« so dobili prosto stanovanje: 32 letni Jurj A. iz Vidma, ker je oddajal posrebrne polusolde za desetice; potem 20 letni Karol S. in 29 letni E. D. ker sta se pretepala po ulicah in Marija S. iz Gorice, ker se je kakor odgnanka brez dovoljenja zopet v Trst vrnila. Posebnih tatvin ta teden nemamo zaznamovati.

Volitev v deželni zbor v Istri i na Goriškem je deželno namestništvo uže razpisalo. Volitev v kmetijskih občinah bo v obeh deželah 23. junija, v mestih, trgih in obrtniških krajih, kakor tudi v trgovinskih zbornicah v Rovinji in Gorici 27. junija. Veliki posestniki bodo volili 30. junija v Poreču za Istro, in v Gorici za volilni okraj političkega okraja Gradiška-Črvinjan-Tržič-Kormin razen krajnih občin Devin, Dobro, Biljana, Dolenja in Medana; 3. julija pa v Gorici za volilni okraj mesta Gorice, njene okolice i političkih okrajev: goriška okolica, Kanal, Ajdovščina, Tolmin, Bolec, Cerklje, Sežana, Komen, potem za zgoraj omenjene krajne občine Devin, Dobro, Biljana, Dolenja in Medana.

Goriške novosti. 15. t. m. je bila v Gorici volitev 3. volilnega razreda za mestni zbor. — Izvoljena sta dr. Batistič in duhovnik Zoratti, ki oba pripadata liberalnej ali Favetti-jevej stranki. V drugem razredu pa so bili voljeni v četrti g. Bosizlo, dr. Della Bona in Bramo, kateri spadajo k bolj zmernim. Do 22. t. m. bodo izvršene vse volitve, katere utegnejo v obče ugajati goriškemu »deus ex machina«. — »L' Eco del Litorale« je v enem zadnjih listov nagovarjal konservativce, naj bi volili tudi par Slovencev v mestni zbor, ker oni se odlikujejo po stanju in znanju v Gorici. — A vse to nič ne pomore. Konservativci in Slovenci, oboji so še pre malo organizovani, mej tem ko Favetti-jevci delajo na komando. — Goriški lahoni so precej pokonci, ako vidijo le kak slovenski napis. — Ako v kakej tabakarni vidijo izložene slovenske liste, nočejo mladi lahončiči tam kupavati cigar. Te dni pa je trgovec Ferrari, ki sicer tudi bolj spada k lahonskéj stranki, napravil nad svojo prodajalnico v Raštelu poleg italijanskega in nemškega napisa, tudi slovenski napis, ki se glasi: Izdelovalnica deželni-kov. — Zarad tega so ga nekda klicali Favetti-jevci pred svoj tribunal in mu strašansko pretili. — Morda mu celo desko pomažejo, kakor so jo rajnkemu Hadolinu? A tisti, ki je to storil in je bil tistokrat vsak dan sit šampanjca, danes po Trstu lakot prodaje. — Zatorej počasi, fantje!

Graf Chambord o katerem so časniki poročali, da je nevarno zbolel, pa si le malo nogo zvinol, zapusti jutri Gorico ter se preseli v Frohsdorf, kakor vsako leto.

Spremembe v nadškofji Gorilki: Preč. g. Andrej Jordan imenovan je spiritualom semeniškim. — Č. g. Franc Sedej, zač. prof. orientálnih jezikov, postal je knjižničar semeniški. — Č. g. Janez Šober, katehet na deški vadnici, gre v pokoj; začasno namestuje ga č. g. kaplan Centazzo. — Farni konkurz delala sta 8. in 10. t. m. č. g. g. Franc Lužnik in Josip Poljšak. — Izpraševalci pri župniških izpitih imenovani so sledeči preč. gg.: Mons. Stefan Kafol iz cerk. prava; iz dogmatike dr. Gregorčič; Alpi iz morale; dr. Mahnič iz sv. pisma; a Fr. Zangerle postal je začas. predsednik dotičnej komisiji.

Volitve v kranjski deželni zbor se bodo vršile v kmetijskih občinah 9. v mestih in trgih 12. in v velikem posestvu 15. junija.

† Jarnej Widmer, poprejšnji kranjski pokneženi škof, umrl je v četrti zjutraj v Kranju. — V ponedeljek bo pogreb, h kateremu je tržaški škof poslal posebno deputacijo.

»Gospodarski List« goriški je prinesel v svojej zadnji števi te le članke: 1. Posnetek in zapisnikov odborovih sej c. kr. kmetijskega društva. — 2. Našim gospodinjam! — 3. Vinokletarjem času primerni nasveti. — 4. O imenitnih vinih.

Gg. člane, kateri želé pristopiti k sokolovemu pevskemu zboru, podpisani uljudno vabi k posvetovanju, katero bode v nedeljo, 20. maja ob 4. uri pop. pri Judtmanu, da se dogovorimo v katerih dnevih naj bi bile skušnje. Podučevanje v petji se bode pričelo sprvimi poduki o teoriji petja, i ker je vsakdo prepričan, kako živo potreben nam je tudi pevski zbor, nadejati se je obilne udeležbe.

ODBOR.

Nesreče. V Kansas City v državi Missouri v severnej Ameriki je zadnji nedeljo provzročila troba (vrtinec) grozno škodo. 500 hiš je porušila in 200 hudo poškodovala. Mnogo ljudi je mrtvih, mnogo ranjenih. Welb City na reki Orongo pa je popolnoma porušeno in veliko ljudi je bilo ubitih. — Pri Lockberdy na kaledonske železnice pa sta 14. t. m. skupaj zadel vlak iz Glasgova in Carlisleja in bilo je ubitih sedem oseb, mej temi lokomotivni vodja in kurjač, več popotnikov pa je bilo hudo ranjenih. — Precej drugi dan pa sta zopet trčila dva vlaka tudi na Angleškem blizu mesta Grimsby in bilo je 60 oseb hudo poškodovanih. — Avstrijska ladja »Zora«, pod kapitanom Račičem, na potu iz Donave v Trst, naložena s turščo, potopila se je pri otoku S. Giorgio v Arhipelu. Mornarji so se oteli.

Prestolno mesto Dunaj je imelo leta 1870 skupaj 745.342 stanovalec, kateri pa so se pomnožili do leta 1880 na 1.017.670. Mej temi je samo 300.262 domačih, 628.193 je drugih Avstrijcev, in 119.217 je tujcev. Judov je na Dunaji zdaj 86.544, Slovanov, Madjarov Lahov i. t. d. pa 290.659.

Uspenskaja katedrala v Moskvi v Kremlju, kder bo ruski car kronan, jako je znamenita. Ima pet velikanskih kupelj, katere nosijo visoki stebri. Vse stene imajo malarije v bizantinskem slogu in predstavljajo dogodbe iz starega in novega zakona in iz življenja svetnikov. Posebno znamenit je mnogoročnati 3000 funtov teški svečnik iz srebra, potem kalup gore Sinaj z Mozemos in desko, na katerej so zapisane božje zapovedi. Vse to je iz čistega zlata ter ima silno vrednost. Omeniti je še silno velike svetopisemske knjige; zvezana je v debele platnice iz suhega zlata, v katere so vdeleni najlepši dragi kameni. Treba je dveh cerkvenih služabnikov, da to največjo svetopisemsko knjigo prenašata. V posebnem kovčegu te cerkve je shranjen tudi Bazilija velikega prestol, kateri rusko ljudstvo posebno česti.

Izreki slavnih sovremenikov. Vsak davek se lažje dobi, nego davek resnice (Taaffe). —

Se dlako lahko na zobé dobi, kedor je zobé uže zgubil (Gladstone).

Eltonsko jezero na Ruskem v deželi Astrahan utegne imeti največ soli mej vsemi jezery na zemlji. Ono meri 160 štirjaskih vrst ter ima velikansk solni posad, ki se je napravil v mnogo stoletjih. Pri nekej poskušnji so 100 posameznih posadov odkrojili, potem pa zadeli na tako trdo plast, da se je železno orodje lomilo. Zdaj dobivajo iz tega jezera okoli 6 milijonov pudov soli na leto; ali to ni nič proti temu, kar bi se je moglo dobivati, ker letni nasad znaša okoli 47 milijonov pudov tako, da bi to jezero moglo z soljo preskrbovati vso Evropo in Azijo.

Kakor ti meni, tako jaz tebi. K lekarju pošlje vrvar, kateremu so miši in podgane delale veliko škodo, po prav močnega strupa za miši in podgane. Lekar odgovori, da mu je zelo žal, da mu strupa ne more dati, ker bi si vrvar lahko zaudal. Nekoliko dni potem je lekar na svojej hiši podstrešjem nekaj popravljal in potreboval vrvi. Poslal je toraj k vrvarju ponje. A ta je odgovoril, da mu je zelo žal, da mu vrvi ne more dati, ker bi se vrvar lahko obesil.

Čas žetve na zemlji. Znano je dobro, da so letni časi na zemlji zelo različni in da je vsled tega tudi žetve čas zelo različen, a to je malo znano, da sta v letu le dva meseca, v katerih se žito nikder ne žanje. V Avstraliji, Novej Zelandiji, po večjem delu Kilenskega in Argentine žanjejo meseca januarja; v vshodnej Indiji se žetev pričinja meseca februarja v južnih krajih in konča meseca marca v severnih krajih. Na Mehikanskem, v Egiptu, Perziji in Siriji žanjejo v mesecu aprilu, v severnej Malej Aziji, na Kitajskem, Japonskem, v Tunisu, Algeriji i na Marokanskem pa se to godi meseca maja. V Kaliforniji, na Španskem in Portugalskem, v Italiji, na Grškem in v nekaterih krajih južne Francoske spravljajo žito s polja meseca junija. Po drugem Francoskem, v Avstraliji, na Ogerskem, južnem Ruskem in v največ krajih severnih ameriškanskih držav žanjejo meseca julija; v mesecu avgustu pa na Nemškem, v Belgiji,

na Nizozemskem in v Kanadi. Meseca septembra pridejo na vrsto: Škotska, Švedsko, Norveško, nekateri kraji severne Kanade in Rusije; v nekaterih najbolj severnih krajih te zadnje države pa se žito še le meseca oktobra žanje.

Edinost. Ali so se porotniki uže zedinili? vpraša sodnik sodnjega slugo, ki je po stopnicah navzdol tekkel. — O da, odgovori sluga, vsi so se izrekli za — pivo, prav zdaj grem ponje.

Prazgodovinsko. »Messenger d' Athenes« javlja, da je nek dobroznani profesor našel v nekem grškem samostanu star papir, ki ni drugo nego rokopis Illjade, napisan l. 308 pred Kr. Pisatelj rokopisu je nek Teofrast, a na Sveto goro Athos ga je odnesel bil Andronik, nečak Konstantina Paleologa.

Obredi pri kronanju ruskega carja.

Uradni list Petroburški je priobčil te dni obred za slovesni ulaz in kronanje ruskega carja. Na določeni dan se zberó v Petrovej palači v Moskvi vsi oni dostojanstveniki, ki bodo pri slovesnem ulazu.

Sprevodu na čelu je policijski mojster, za katerim jezdi 12 žandarjev. Potem nastopi pravo carjevo spremstvo, namreč več eskadronov carjeve životne straže, vsi zastopniki azijskih ljudstev pod rusko krono na konjih, več polkov kosakov, najvišje plemstvo na konjih, potem razne kategorije nižjih dvornih uradnikov, dva obrednika za kronanje in višji mojster obrednik, najvišji mojster obrednik in mnogo dvornih mladeničev na konjih. Za temi pridejo komorniki, dvorni kavalerji, inozemski principi, dvorni maršal, prvi dvorni dostojanstveniki, udje državnega sveta in višji dvorni maršal. Dvorni dostojanstveniki se vozijo v odprtih kočijah, vsi drugi v pozlačenih paradih kočijah. Za temi životne straže eskadroni, garda kavalerjev, životna garda, car na konju, za njim minister cesarske hiše, vojni minister in drugi ministri, potem vsi veliki knezi ruski, za njimi vojvodje in principi inostranskih vladajočih hiš, vojvodje Leuchtenberški, principi Oldenburški, vojvodje Meklenburški, generalni adjutantje, adjutantje na krilu in spremstvo vseh princev vladajočih hiš. Na to še le pride carica v spremstvu velike kneginje Ksenije v pozlačenj paradih kočiji z 8 konji, konjuhi, dvorski paži, velike kneginje, vse v pozlačenih vozéh, potem pride eskadrona telesne garde kirazirjev, dvorne dame, dvorne gospodičine carice in velikih kneginj, zopet vse v paradih kočijah. Sprevod sklepate dve eskadroni telesne garde ulancev in huzarjev.

Kadar stopi sprevod v mesto, naznani to 71 strelav iz kanonov in zdaj pozdravi carja generalni namestnik Moskovski. Po vsem potu pozdravlja sprehod mnogo korporacij in deputacij. Vsi udje carjeve hiše izstopijo pred vrati Voskresenskimi in skazujejo svojo čestčenje podobí lberske Matere božje. Po vsem potu do Kremlja delajo vojaki špaliro. Ko dospe sprevod v Kremelj, stopijo Veličanstvi, veliki knezi in velike kneginje, spremljane od dostojanstvenikov, imenovanih za kronanje, v veliko cerkev Uspenskaja, kder jih slovesno sprejme vsa sveta sinoda in druga visoka duhovščina. Ko se to godi, ustrelé topi 85 krat. Po tukaj izvršenej zahvalnici se obrne ves sprevod v veliko cerkev arhangelsko, od tam v veliko cerkev oznanjevanja in naposled do rudečih stopnic kremeljske palače, od koder car in carica stopita v notranje sobane. Pri tej priliki ustrelé kanoni 100 krat. Tri dni, vsak dan pred kronanjem, bodo to naznanjali na uže zadnjič omenjeni način ljudstvu glasniki na konjih in se bode ponavljala po vsakem razglašenju narodna himna. Poslanikom tujih držav naznanijo dan in uro kronanja na posebno slovesen način obredniki, kateri se bodo vozili v pozlačenih kočijah. Na večer pred kronanjem bode v vseh cerkvah na Ruskem slovesna večerna služba božja. Dan kronanja bode uže ob 7. uri zjutraj naznanjalo streljanje topov. Ob 8¹/₂ zjutraj bodo uže vsi zastopniki tujih vlad v katedrali Uspenskaja. Od prestolne dvorane do te katedralke delajo vojaki špaliro. Carjevič, spremljan od vseh velikih knezov, ki niso pri obhodu za kronanje in od vseh tujih princev, ide potem v katedralko. Pot, po katerej hodi sprevod za kronanje, ves je poškropljen z blagosloveno vodo. Na poročilo, da je vse v redu, idete Veličanstvi v prestolno dvorano in sedete na prestol.

Vzdignejo se zopet, in zdaj se začne sprevod pomikati v katedralko. Veličanstvi hodite pod prekrasnim baldakinom, kateri nosi 16 generalnih adjutantov, katerim asistira 16 drugih generalov. Moskovski metropolit sprejme Veličanstvi v veži cerkve s kratkim nagovorom, metropolit iz Novgoroda pa blagoslove carja in carico z raspelom, mej tem ko ju metropolit iz Kijeva škropi z blagosloveno vodo. Ko dojdejo v katedralko, car in carica se trikrat pripogneta pred prestolom carjev, poljubita svete podobe in sedeta na prestola Mihaela Fedoroviča in Aleksija Mihajloviča.

Zdaj začne stoprav obred kronanja. Metropolit Novgorodski stopi na najvišjo stopnico prestola caru nasproti in carja pozivlja, da glasno moli pravoslavno vero; ko car odmoli, blagoslovi ga metropolit in zapusti prestol. Za tem gresta metropolita Novgorodski in Kijevski zopet k prestolu, in carju prinese sv. evangelije, da ga glasno čita, na kar car odloži verigo reda sv. Andreja in ukaže metropolitoma, da ga odeneta s carskim plaščem, na katerem je pripeta veriga omenjenega reda v briljantih. Na to car pripogne glavo, nad katero metropolit iz Novgoroda drži svoje roke, blagosloveč in glasno moleč. — Po dovršenej tej ceremoniji ukaže car, naj se mu prinese krona. Car vzame krono raz blazine in jo postavi na glavo, na kar metropolit zopet glasno moli. Potem ukaže car, naj se mu prinese žezlo in državno jabelko, vzame prvo v desno, drugo v levo roko in potem sede na prestol. K malu potem odloži zopet oboje in pomigne carici, katera poklekne pred carja, a car si vzame krono raz glave, dene jo carici za hip na glavo,

pa se precej zopet ž njo pokrije. Na to izročé metro-politje carju majhno krono, katero car dene na glavo carici, štiri državne dame pomagajo pri tej ceremoniji, za tem car odene carico s plaščem, na kar ona zopet ide na svoj prestol. Car vzame zopet žezlo in jabelko in sede na prestol, potem eden izmed škofov prečita vse naslove carja in pevski zbor zapoje liturgijo za dolgo življenje Veličanstev. Ob tem času ustrelé najbližnje baterije 101 krat, duhovstvo in vsi nazoči dostojanstveniki čestitajo Veličanstvu tako, da se ne ganejo z mest, ampak se le 3krat globoko pripognejo. Le carica spremljana od vseh udov cesarske rodbine, čestita carju na stopnicah prestola. Na to car zopet odloži žezlo in jabelko in moli na kolenih za Novgorodskim metropolitom zahvalno molitev. Potem se vzdigne car, a imenovani metropolit in vsi navzoči pokleknejo ter molijo molitev za carja, potem pa se vrši občna liturgija, mej katere petjem car zopet sede na prestol. Ko jenja petje, gre več škofov pred prestol in carju naznanijo, da je čas za maziljenje. Car odloži vsa znamenja carstva, in tudi meč ter stopi pred vrata altara, krono, žezlo itd. nesejo dostojanstveniki za njim. Novgorodski metropolit mazili potem carja s svetim oljem na čelu, na očeh, na ustih, na ušesih, na prsih in na rokah, potem mazili tudi carico, pa le na čelu. Na to zopet 101 strelav s kanoni. Car ide potem v notranje altara, kder sprejme sv. obhajilo na poseben način, kakor mašniki, mej tem pa carica obhaja metropolit moskovski na navadni način, kakor vse druge verne. Car in carica se potem zopet vrmeta na svoja prestola, car se zopet odene z vsemi znamenji veličanstva in vsi nazoči zopet čestitajo tako, da se na mestu trikrat prikloni. Po dovršenem tem obredu gre zopet sprevod iz katedralne v carsko palačo. Po kronanju je velik obed v palači Granovita, pri katerem car in carica obedujeta sama pri posebnem mizi. Diplomatični zastopniki se odstranijo in pri obedu v palači ostane le duhovništvo in prvi dvorni dostojanstveniki, mej tem ko drugi dvorniki in generali obedujejo po šatorih v dvoriščih Kremļa. Po obedu greste Veličanstvi v svoje sobe in se ne pokažete več isti dan. Tri dni zaporedoma po kronanju zvone vsi zvonovi na Ruskem.

Litnica opravnišva: Gosp. J. L. v Idriji. — Obrnite se na firmo P. Kugy, ali A. Tehurtschenthaler tukaj.

Tržno poročilo.

Kava. — Vsed neugodnih poročil iz inostranskega, bila je kupčija jako mlahova in šo ta po nižjih cenah. Prodalo se je 1200 vreč kave Rio po gld. 30 do gld. 53.—, par sto vreč Santos po gld. 40 do gld. 55.—; Java velja gld. 58 do gld. 70.—; Ceylon plant. gld. 90 do gld. 120. Sladkor — malo prašanja, kupčija mlahova, cene se pomikajo nazaj. — Prodalo se je okolo 4000 metr. stot. sladkorja v vrečah po gld. 29½ do gld. 31½. Sadje — omejena kupčija, gledé cen vlada popustljivost. Pomeranče Jaffa gld. 6 do gld. 7.—, puljska gld. 4 do gld. 7½, siciljske gld. 3½ do gld. 6.—, limoni ita-lijanski od gld. 2 do gld. 6.—, rožiči lepi puljski gld. 8.—, mandlji puljski gld. 82 do gld. 90, fige v venci gld. 23.—, II. vrste gld. 18.—, evabe navadne gld. 18 do gld. 21.—, Elemé gld. 23.— do gld. 29.—, opaša gld. 21 do gld. 22.—, Sultanina gld. 21 do gld. 42. Olje. — Namizno olje čedalje draže, jedilno pa je postalo nekoliko ceneje. — Namizno velja gld. 53 do gld. 73.—, jedilno pa gld. 36 do gld. 40. Riž. — Ker so na Italijanskem cene močno poskočile in je tendenca sploh dobra, se je tudi tukaj zboljšala ta kupčija. Italijanski velja gld. 17½ do gld. 23½, biranski gld. 12½ do gld. 14.—, Rangoon gld. 12 do gld. 13. Petrolje — v še precej dobrem obrotu; cene pa le vedno stalna na gld. 10. Domači pridelki. — Kupčija neznatna, pri vsem tem pa so cene fižola še precej visoke, namreč gl. 8 do gl. 14.— Maslo navadno in dobro gre od rok po gld. 90 do gld. 98. Žito — sopen mlahova kupčija, cene šibke. Les — nespremenjeno stanje. Seno — dobro konjsko gld. 1.70 do gld. 2.10, volovsko po gld. 2 do gld. 2½.

Borsno poročilo.

Borsa trajno miruje; pri vsem tem pa so kurzi dobri, posebno oni državnih papirjev.

Dunajska borza

dne 19. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	78 gld. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	79 » 20 »
Zlata renta	99 » 10 »
5% avst. renta	93 » 55 »
Delnice narodne banke	839 » — »
Kreditne delnice	307 » 60 »
London 10 lir sterlin	120 » 15 »
Napoleon	9 » 52 »
C. kr. cekini	5 » 65 »
100 državnih mark	58 » 60 »

Karlovi Vari.

(Karlsbad.)

P. n. gospodom članom banke „SLAVIJE“.

V hiši banke „Slavije“ pop. št. 484 v Karlovih Varih (Panorama-Strasse in mestni park) ne daleč od svetovnoznanih zdravilnih studencev in kopelj so pripravne in okusne sobe za goste po zmernih cenah (od 4 do 7 gld. na teden za jedno osebo in od 9 do 14 gld. na teden za dve osebi po legi sobe in saloni) za člene in zastopnike banke „Slavije“ pripravljene. Kolikor je prostih sob, oddajajo se tudi nečlanom banke.

Natančnejša poročila o cenah stanovanj in drugih potrebah (postrežba, perilo itd.), o cenah kopelj kakor tudi o drugih zahtevah pri rabi kopelj podaje rado voljno

glavno ravnateljstvo

vzajemno zavarovalne banke „Slavije“ v Pragi.

Pozor!

Podpisani, lastnik kavarne „Progresso“, prevzel je te dni tudi staroznano in po Slovanih v obče močno obiskovano kavarno

»COMMERCI«

v začetku ulice »Caserma«.

Priporočila se domačim in tujcem za mnogobrojno obiskovanje ter obiljubo najpazljivejšo postrežbo. Skrbel bo tudi, da bodo v kavarni vsi važnejši domači tržaški in tudi zunanji časopisi, posebno pa slovenski in hrvaški.

A. Šorli.

Dobra prilika za nakup pohištva!

Pohištvo, ki je ostalo po tržaški razstavi, kakor za jedilne in spalne sobe, pohištvo za salon, nadalje pohištvo za 100 sob priporočljivo za gostilne in hiše na deželi, prodaja se pri IGNACIJU KRON v Trstu, Via Caserma N. 3.

Ceniki s podobami brezplačno. Ako kedo zahteva, se kupljeno pohištvo pošlje tudi franco carine.

Nič več kašlja

10—6

Prsni čaj

napravljen po lekarničarju G. B. Rovis, v Trstu, Corso 47 ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri, ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 soldov.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pila za prestenje života in proti madroni iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtim trupu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo v vsakem času brez obzira na di-jeto. Ena škatlja velja 30 soldov.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očenam in debelejši koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni Rovis, v Gorici v lekarnah Cristoforetti in Pontoni.

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Portlandski in Romansk Cement

najboljše vrste po zmernih cenah

renomirane tovarne v Trbovljah (Trifail).

Zastop in zaloga pri

SCHNABL & C.

Via Carintia 17.

12—9

Zaloga cevi, poljedelskih strojev, sesalk (pump) mašinsko olje, jermene itd.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente:

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

3½ % con preavviso di 5 giorni

4 % » » » 12 »

3½ % » » » 20 »

4½ % » a sei mesi fisso

per Napoleon

3½ % con preavviso di 20 giorni

3½ % » » » 40 »

3½ % » » » 3 mesi

4 % » » » 6 »

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 21 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3½ % interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pel propri correntisti

l'incasso di Cambiale per Trieste, Vienna e Budapest,

rilascia loro assegni per queste ultime piazze, ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso ½ % di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

37

La Filiale della Banca Union

(Sez one Mercè) s'incarica dell'acquisto e dell'avvicinamento di merci in commissione, accordo sovvenzioni ed apre erediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Naznanilo.

Odslej morejo udje delalskega podpornega društva prejemati potrebna zdravila tudi v lekarni

ROVIS, Corso št. 47,

katero lekarno pohaja tudi društveni zdravnik, g. dr. Fran Mandić. Ta lekarna, v kateri se govori tudi slovensko, ima tudi vsakovrstne leke za živino, za krave, voli, prešiče, konje itd.

10—4

The Singer Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dobi se

Originalni

Singer - jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poročilo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr.

(13—7)

Kraljica vsih lekov.

Deset let velikanskega uspeha, čudodelne zdravilne moči, je ta lek dobro poznan ne le v cesarstvu avstrijsko-ogerskem, ampak tudi na inostranskem.

Jako po ceni, je znak dobrodelnosti in pomoči v človeškem trpljenju in se nahaja v kajžici ubožca, kakor tudi v palači velikega bogatina.

Spremljevana po priporočbah najučenejših zdravnikov, in po

neskončnem številu spričeval, se odlikuje zaslužno mej tolikimi zdravili, o katerih tako pohvalno govoré četrte strani časnikov.

Kraljica vseh lekov je Franz'sche Essenz, napravljena po Gabrieli Piccoli-u, lekarničarju v Ljubljani, kateremu se pošiljajo naročbe, in katere se izvršujejo točno proti povzetju.

Gosp. G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Podpisani spričuje čisto resnico, da je tinktura Franz'sche Essenz spoštovanega gosp. Piccoli-a, lekarničarja v Ljubljani visoko obrabljena od mnogih bolnikov tudi drugih bližnjih far zaradi nje čudodelne in hitre pomoči in nenavadnega uspeha, tako sicer, da ga ni dneva, da ne bi prišel kak bolnik k njemu v Fianono in ga prosil, naj mu prodá kako steklenico te čudodelne esence, katero on vedno ima pri roki za svojo in rabo družine. Fianona 3. oktobra 1882.

Anton Tolassich, župnik-kanonik.

Uže mnogo časa zdravim mnoge bolnezi z najboljšim uspehom le s čistili. Predpisujem tudi Vašo Franz'sche Essenz, katera razun nje znane uspešnosti, ima tudi prednost, da prouzročuje obilna izpraznenja brez da bi kaj dražila črevesje.

Trst v oktobru 1882.

20—g Dr. Pardo, praktični zdravnik.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje.

po dr. Maliču.

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žirih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo cvetu zoper trganje po dr. Maliču s sraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

(Varstvena znamka).

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborna zoper bramore, pljučnico, kožno izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Anaterinksa ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Križistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

20—16

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.